

David Baldacci

In het hart

A.W. Bruna Uitgevers B.V., Utrecht

De lucht was vochtig, de ophanden zijnde regen werd aangekondigd door zware, grijze wolken en het blauw van de hemel trok snel weg. De vierdeurs Lincoln Zephyr uit 1936 reed in een behoorlijk maar niet gejaagd tempo over de kronkelige weg. In de auto hing de uitnodigende geur van warm zuurdesembrood, gebraden kip en perzik-kaneeltaart, afkomstig uit de picknickmand die zo verleidelijk tussen de twee kinderen op de achterbank stond.

Louisa Mae Cardinal, twaalf jaar oud, lang en slungelig, met haar dat de kleur had van door de zon bespikkeld stro en met blauwe ogen, werd gewoon Lou genoemd. Het was een knap meisje, dat bijna zeker een mooie vrouw zou worden. Maar Lou verzette zich heftig tegen feestjes, vlechten en jurken met strookjes. Ze won altijd. Zo was ze nu eenmaal.

Het schrift lag opengeslagen op haar schoot en Lou vulde de onbeschreven bladzijden met aantekeningen over zaken die ze belangrijk vond, zoals een visser zijn net vult. Aan haar tevreden gezicht te zien haalde ze bij elke trek een vette buit boven water. Zoals altijd was het meisje heel intens bezig met haar geschrijf. Lou had die aanleg eerlijk gekregen, van haar vader, die er nog veel meer in opging dan zijn dochter.

Aan de andere kant van de picknickmand zat Lou's broertje, Oz. De naam was een afkorting van zijn doopnaam: Oscar. Hij was zeven jaar en klein voor zijn leeftijd, maar zijn grote voeten beloofden dat hij lang zou worden. Hij beschikte niet over de ranke ledematen en de atletische bouw van zijn zus. Het ontbrak Oz ook aan het zelfvertrouwen dat zo vanzelfsprekend in Lou's ogen brandde. Toch hield hij zijn versleten speelgoedbeer omklemd met de vaste greep van een worstelaar en gedroeg hij zich op een manier die de harten van

anderen verwarmde. Iemand die kennis had gemaakt met Oz Cardinal raakte er al snel van overtuigd dat het een jongetje was met een hart, zo groot en ruim als God kon toedelen aan een nederige sterveling. Jack Cardinal zat achter het stuur. Hij scheen zich niet bewust van de naderende storm en evenmin van de overige inzittenden van de auto. Zijn slanke vingers trommelden op het stuur. Zijn vingertoppen waren eeltig als gevolg van het jarenlange hameren op de schrijfmachine-toetsen en de middelvinger van zijn rechterhand vertoonde een diepe groef op de plek waar de pen ertegen drukte. Eretekenen, zei hij vaak. Als schrijver bedacht Jack levendige landschappen, dichtbevolkt met eigenaardige types die met elke bladzijde die je omsloeg, echter leken dan je familie. Lezers huilden dikwijls wanneer de auteur met één haal van zijn pen een geliefde persoon liet sterven, maar de pure schoonheid van de taal overschaduwde nimmer de onverhulde kracht van het verhaal, want de thema's van Jack Cardinals verhalen waren werkelijk indringend. Daarna kwam er echter altijd weer een bijzonder fraai geformuleerde regel die de lezer liet glimlachen of misschien zelfs hardop lachen, wanneer hem duidelijk werd dat een beetje humor vaak het doeltreffendste werktuig was om een serieus moment tot hem te laten doordringen.

Jack Cardinals schrijverstalent had hem veel kritiek opgeleverd en heel weinig geld. De Lincoln Zephyr was niet van hem, want luxeartikelen als auto's, of die nu buitensporig waren of eenvoudig, leken voorgoed buiten zijn bereik. Voor dit speciale uitstapje had hij de auto geleend van een vriend, tevens bewonderaar van zijn werk. De vrouw die naast Jack Cardinal zat was beslist niet met hem getrouwd om zijn geld.

Meestal kon Amanda Cardinal de grillen van haar mans spitse geest wel verdragen. Ook op dit moment was aan haar gezicht te zien dat ze zich opgewekt overgaf aan Jacks verbeeldingskracht, die hem altijd in staat stelde aan de vervelende details van het dagelijks leven te ontsnappen. Maar later, wanneer de deken was uitgespreid en het eten voor de picknick was uitgedeeld, zou ze haar man losrukken uit zijn literaire dromen. Toch was Amanda tijdens de rit van vandaag bezorgd. Ze hadden behoefte aan dit familie-uitstapje, en dat niet alleen om de frisse lucht en het lekkere eten. Deze verrassend warme winterdag was in veel opzichten een godsgeschenk. Ze keek naar de dreigende lucht.

Ga weg, storm, ga nu alsjeblieft weg.

Om haar gespannen zenuwen tot rust te brengen draaide Amanda zich om. Glimlachend keek ze naar Oz. Het was moeilijk om niet opgewekt te zijn wanneer je naar de kleine jongen keek, hoewel hij een kind was dat snel bang werd. Amanda had haar zoontje dikwijls in haar armen gewiegd wanneer hij een nachtmerrie had. Gelukkig maakten zijn angstige kreten altijd plaats voor een lachje wanneer het eindelijk tot hem doordrong dat ze er was. Op die momenten wilde ze hem altijd in haar armen houden, hem beschermen.

Oz leek sprekend op zijn moeder, terwijl Lou de geslaagde combinatie had van Amanda's hoge voorhoofd en de scherpe neus en strakke kaaklijn van haar vader. Het was een fraai geheel. Toch zou Lou, als het haar gevraagd werd, zeggen dat ze uitsluitend op haar vader leek. Dit betekende niet dat ze geen respect had voor haar moeder, maar het gaf aan dat Lou zich in de eerste plaats altijd zou zien als Jack Cardinals dochter.

Amanda keek weer naar haar man. 'Weer een verhaal?' vroeg ze, met haar vingers langs zijn onderarm strelend.

Jacks gedachten rukten zich langzaam los uit zijn nieuwste fantasie. Hij keek haar aan met een lachje om zijn volle lippen die, volgens Amanda, afgezien van de opmerkelijke glans in zijn grijze ogen, het aantrekkelijkste fysieke aspect van haar echtgenoot vormden.

'Neem even pauze, ik werk aan een verhaal,' zei Jack.

'Als gevangene van je eigen motto,' antwoordde Amanda zacht, waarna ze ophield zijn arm te strelen.

Toen haar man weer met zijn gedachten bij zijn verhaal was, keek Amanda naar Lou, die met haar eigen verhaal worstelde. De moeder zag mogelijkheden voor veel geluk en ook, dat was onvermijdelijk, teleurstellingen voor haar dochter. Ze kon Lou's leven niet voor haar leiden en Amanda wist dat ze zou meemaken dat haar meisje van tijd tot tijd viel. Toch zou Amanda haar nooit een hand toesteken, omdat Lou nu eenmaal een kind was dat die hand nooit zou willen pakken. Maar mocht haar dochter ooit haar moeders hand zoeken, dan zou ze er voor haar zijn. Het was een situatie vol voetangels en klemmen en toch scheen het de enige manier waarop moeder en kind met elkaar konden omgaan.

'Schiet je verhaal al op, Lou?'

Met haar hoofd gebogen en haar hand bewegend met de vloeiende bewegingen van jeugdige vakmanschap, zei Lou: 'Ja, hoor.' Amanda be-

greep de boodschap die achter de woorden schuilging: schrijven was iets wat niet met niet-schrijvers kon worden besproken. Amanda legde zich er even goedgehumeurd bij neer als bij de meeste grillen van haar wispelturige dochter. Zelfs een moeder heeft echter af en toe behoefte aan een zacht kussen om haar hoofd op neer te vlijen, dus Amanda stak haar hand uit en woelde ermee door het blonde haar van haar zoontje. Jongetjes waren lang niet zo gecompliceerd en terwijl ze soms doodmoe werd van Lou, voelde ze zich verfrist door Oz.

‘Hoe gaat het, Oz?’ vroeg Amanda.

Haar zoontje reageerde door een kraaiend geluid uit te stoten dat tegen de binnenwanden van de auto leek te weerkaatsen, zodat zelfs de dromerige Jack erdoor werd opgeschrikt.

‘Juf zegt dat ik de beste haan ben die ze ooit heeft gehoord,’ zei Oz. Hij kraaide nog een keer en wapperde met zijn armen. Amanda begon te lachen en zelfs Jack draaide zich om en lachte tegen zijn zoon.

Lou keek uit de hoogte naar haar broertje, maar daarna gaf ze Oz een vriendelijk klopje op zijn hand. ‘Dat ben je ook, Oz. Je doet het veel beter dan ik toen ik zo oud was als jij,’ zei ze.

Amanda lachte om Lou’s opmerking en zei toen: ‘Jack, je komt toch kijken naar Oz’ toneelstuk van school?’

Lou zei: ‘Mam, je weet toch dat hij bezig is met een verhaal. Hij heeft geen tijd om te komen kijken hoe Oz voor haan speelt.’

‘Ik zal het proberen, Amanda, ik zal het deze keer echt proberen,’ zei Jack. Amanda wist echter dat de twijfel in zijn stem een nieuwe teleurstelling voor Oz aankondigde. En voor haar.

Ze keek door de voorruit. Haar gedachten stonden overduidelijk op haar gezicht te lezen. Een huwelijk met Jack Cardinal: ‘Ik zal het proberen.’

Oz’ enthousiasme werd er niet minder om. ‘De volgende keer mag ik de paashaas zijn. Jij komt toch, hè, mam?’

Amanda keek hem aan met een brede glimlach die werd weerspiegeld in haar ogen.

‘Je weet dat mam het niet zou willen missen,’ zei ze, en ze aaide hem nog een keer teder over zijn hoofd.

Mam zou het wel missen. Ze zouden het allemaal missen.

Amanda keek uit het raampje. Haar gebeden waren verhoord; de storm was overgetrokken na weinig meer te hebben veroorzaakt dan irritante buitjes en zo nu en dan een windvlaag, die zo zwak was dat de bomen van het park hun kale takken nauwelijks bewogen. Ze hadden zich allemaal de longen uit het lijf gelopen door over de lange, kronkelige grasveldjes te rennen, helemaal tot het eind. Er moest gezegd worden dat Jack zich er net als de anderen volledig aan had overgegeven. Als een kind was hij naast Lou de grindpaden af gehold, met Oz uitbundig lachend op zijn rug. Hij had zelfs zo hard gelopen dat zijn instappers van zijn voeten vlogen. Hij liet ze door de kinderen ophalen, waarna ze tijdens een geanimeerde stoeipartij probeerden hem de schoenen weer aan te trekken. Later hing hij tot vreugde van de hele familie ondersteboven aan de schommel. Het was precies wat het gezin Cardinal nodig had.

Toen de dag ten einde liep hadden de kinderen zich doodmoe naast hun ouders op de grond laten vallen. Ze hadden allemaal een dutje gedaan, een wirwar van ledematen die alle kanten uit staken, zware ademhaling en het tevreden gezucht van vermoeide, tevreden mensen die een poosje rust nemen. Amanda had het gevoel dat ze daar de rest van haar leven wel zou willen blijven liggen, alsof ze alles had gedaan wat de wereld redelijkerwijs van haar kon verwachten.

Op de terugweg naar de stad, naar een heel klein maar dierbaar huis dat niet veel langer meer van hen zou zijn, begon Amanda zich steeds minder op haar gemak te voelen. Ze was niet bepaald op ruzie uit, maar ze wist ook dat die soms onvermijdelijk was als het om iets belangrijks ging. Ze keek om naar de achterbank. Oz lag te slapen; Lou's gezicht was naar het raampje gekeerd; ook zij leek te zijn ingedommeld. Omdat Amanda haar man zelden voor zichzelf had, besloot ze dat dit het moment was.

Zachtjes zei ze tegen Jack: 'We moeten nu echt over Californië praten.'

Haar man kneep zijn ogen half dicht, hoewel de zon niet meer scheen; om precies te zijn was het al bijna volslagen donker om hen heen. ‘De filmstudio heeft al een aantal opdrachten voor me liggen,’ zei hij.

Ze hoorde dat hij het verklaarde zonder een spootje enthousiasme. Hierdoor aangemoedigd drong ze aan: ‘Je bent een schrijver die een prijs heeft gewonnen. Je werk wordt al op scholen gebruikt. Je wordt de meest getalenteerde verhalenverteller van je generatie genoemd.’ Hij leek achterdochtig te worden bij al die loftuitingen. ‘Nou, en?’ ‘Waarom zou je naar Californië gaan om je door hen te laten vertellen wat je moet schrijven?’

De glans in zijn ogen verdween. ‘Ik heb geen keus.’

Amanda greep hem bij zijn schouder. ‘Jack, je hebt wel een keus. Je kunt toch niet denken dat alles volmaakt zal worden wanneer je voor de film gaat schrijven, want dat is niet zo!’

Bij het horen van haar moeders luide stem draaide Lou langzaam haar hoofd om. Ze staaarde naar haar ouders.

‘Bedankt voor je vertrouwen,’ zei Jack. ‘Daar ben ik erg blij mee. Vooral nu. Je weet dat dit niet gemakkelijk voor me is.’

‘Zo bedoelde ik het niet. Als je alleen maar zou willen nadenken over...’ Plotseling schoot Lou naar voren, haar ene arm schuurde langs de schouder van haar vader terwijl haar moeder terugdeinsde. Lou lachte wel, maar het was duidelijk geforceerd. ‘Ik denk dat het geweldig zal zijn in Californië, pap.’

Jack grinnikte en gaf Lou een klopje op haar hand. Amanda merkte dat Lou zich vastklampte aan dit voorzichtige optimisme. Ze wist dat Jack niet beseftte hoe groot de grip was die hij op zijn dochtertje had; hoe alles wat ze deed werd afgewogen om te zien of ze hem er wel een plezier mee deed. Dat maakte Amanda bang.

‘Jack, Californië is niet de oplossing. Dat is gewoon niet waar. Dat moet je toch begrijpen,’ zei Amanda. ‘Je zult daar niet gelukkig zijn.’

Er verscheen een gekwelde uitdrukking op zijn gezicht. ‘Ik heb er genoeg van om geweldige kritieken te krijgen, en prijzen om in de kast te zetten, en toch niet genoeg geld te verdienen om mijn gezin te onderhouden. Mijn héle gezin.’ Hij wierp een snelle blik op Lou en Amanda zag een emotie op zijn gezicht die ze uitlegde als schaamte. Ze wilde tegen hem aan leunen en haar armen om hem heen slaan, tegen hem zeggen dat hij de geweldigste man was die ze ooit gekend had. Maar dat had ze hem al eerder gezegd en toch gingen ze nog steeds naar

Californië.

‘Ik kan weer gaan lesgeven. Dan krijg jij de vrijheid om te schrijven. Lang nadat we er niet meer zijn zullen de mensen nog steeds Jack Cardinal lezen.’

‘Ik ga liever ergens heen waar ik gewaardeerd word nu ik nog leef.’

‘Je wordt gewaardeerd. Of tellen wij niet mee?’

Jack keek verrast, een schrijver, verraden door zijn eigen woorden.

‘Amanda, dat meende ik niet. Het spijt me.’

Lou pakte haar schrift. ‘Pap, ik heb dat verhaal afgemaakt waar ik je over heb verteld.’

Jacks blik bleef op Amanda rusten. ‘Lou, je moeder en ik zijn aan het praten.’

Amanda had hier weken over nagedacht, vanaf het moment dat hij haar had verteld over zijn plannen voor een nieuw leven, waarin hij filmscripts zou schrijven onder de zon en de palmbomen van Californië, voor aanzienlijke geldbedragen. Ze had het gevoel dat hij zijn talent zou verknoeien door de visie van anderen onder woorden te brengen, dat hij de verhalen die in hemzelf opkwamen zou vervangen door de verhalen die de meeste dollars zouden opleveren.

‘Waarom verhuizen we niet naar Virginia?’ zei ze. Daarna hield ze haar adem in.

Jacks vingers omklemden het stuur nog steviger. Er waren geen andere auto’s op de weg, geen andere lichten dan die van de Zephyr. De hemel was een lange strook verraderlijke mist, geen sterren die hen konden leiden. Ze hadden op een vlakke, blauwe oceaan kunnen drijven, dat zou precies hetzelfde zijn. Je gedachten konden gemakkelijk in de war gebracht worden door zo’n samenzwering van hemel en aarde.

‘Wat is er in Virginia?’ Er klonk achterdocht in zijn stem door.

Met toenemende frustratie greep Amanda zijn arm vast. ‘Je grootmoeder! De boerderij in de bergen. De plaats van handeling voor al die mooie boeken. Je leven lang heb je erover geschreven, maar je bent nooit teruggegaan. De kinderen hebben Louisa zelfs nog nooit gezien. Mijn god, ik heb Louisa nog nooit ontmoet. Geloof je niet dat het eindelijk tijd wordt?’

Oz werd nu ook wakker van zijn moeders luide stem. Lou legde haar hand op zijn magere borst om haar kalmte op hem over te brengen. Het was iets wat ze automatisch deed, want Amanda was niet de eni-

ge die Oz beschermdde.

Jack tuurde strak voor zich uit, kennelijk geïrriteerd door de wending die het gesprek nam. ‘Als alles volgens plan verloopt kan ze bij ons komen wonen. Dan kunnen we voor haar zorgen. Op haar leeftijd kan Louisa niet daar blijven.’ Grimmig liet hij erop volgen: ‘Het leven is er veel te zwaar.’

Amanda schudde haar hoofd. ‘Louisa zal nooit uit de bergen weggaan. Ik ken haar alleen uit jouw brieven en uit jouw verhalen, maar dát weet ik wel.’

‘Nou, je kunt niet altijd in het verleden leven. En wij gaan naar Californië. Daar zullen we gelukkig worden.’

‘Jack, dat geloof je toch niet echt. Dat kán niet!’

Lou leunde weer naar voren. Ze was een en al ellebogen, hals en knieën; slanke ledematen die leken te groeien terwijl haar ouders toekeken.

‘Pap, wil je mijn verhaal niet horen?’

Amanda legde een hand op Lou’s arm terwijl ze tegelijkertijd naar de angstige Oz keek en probeerde geruststellend tegen hem te lachen, hoewel ze zich verre van gerust voelde. Het was blijkbaar niet het goede moment voor dit gesprek. ‘Lou, wacht even, schatje. Jack, we hebben het er later nog wel over. Niet waar de kinderen bij zijn.’ Opeens werd ze erg bang voor alles waar dit toe zou kunnen leiden.

‘Hoe bedoel je, dat ik het niet echt kan geloven?’ zei Jack.

‘Jack, niet nu.’

‘Jij bent erover begonnen, dan moet je het mij niet kwalijk nemen als ik het gesprek wil afmaken.’

‘Jack, alsjeblieft...’

‘Nú, Amanda!’

Zo had ze hem nog nooit gehoord en in plaats van er banger door te worden, werd ze nog bozer. ‘Je brengt nu al veel te weinig tijd met de kinderen door. Je bent altijd op reis, lezingen houden, bijeenkomsten bijwonen. Iedereen wil altijd een stuk van Jack Cardinal, ook al willen ze je niet betalen voor dat voorrecht. Denk je werkelijk dat het in Californië beter zal gaan? Dan zien Lou en Oz je helemaal niet meer.’

Jacks ogen, wangen en lippen vormden een verdedigingsmuur. Toen hij eindelijk iets zei, was zijn stem doordrongen van een krachtige combinatie van zijn eigen spanning en de bedoeling om die spanning ook bij haar op te wekken. ‘Wil je daarmee zeggen dat ik mijn kinderen

verwaarloos?’

Amanda doorzag de tactiek, maar ergens bezweek ze ervoor. Rustig zei ze: ‘Misschien niet opzettelijk, maar je wordt zo in beslag genomen door het schrijven...’

Lou duikelde bijna over de rugleuning op de voorbank. ‘Hij verwaarloost ons niet. Je weet niet wat je zegt. Je hebt het mis! Je hebt het mis!’

Jacks woede werd nu op Lou gericht. ‘Ik wil niet dat je zo tegen je moeder spreekt. Doe dat nooit meer!’

Amanda keek snel naar Lou, maar nog terwijl ze probeerde een paar verzoenende woorden te bedenken, was haar dochter haar te snel af. ‘Pap, dit is echt het beste verhaal dat ik ooit geschreven heb. Ik zweer het. Zal ik je vertellen hoe het begint?’

Jack Cardinal had echter, misschien wel voor het eerst van zijn leven, geen belangstelling voor een verhaal. Hij draaide zich om en keek zijn dochter recht aan. Onder zijn priemende blik veranderde haar gezichtsuitdrukking, sneller dan Amanda kon ademen, van hoop in diepe teleurstelling.

‘Lou, ik zei: niet nu!’

Langzaam draaide Jack zich weer om. Hij en Amanda zagen het gevaarte op hetzelfde moment en het bloed trok weg uit hun gezicht. Een man stond over de kofferbak van zijn geparkeerde auto gebukt. Ze waren zo dicht bij hem dat Amanda de vierkante bobbel van de portefeuille in zijn achterzak kon zien. Hij zou niet eens tijd hebben om zich om te draaien, om de dood op zich te zien afkomen met een snelheid van 80 kilometer per uur.

‘O, mijn god!’ riep Jack. Hij rukte het stuur hard naar links. De Zephyr reageerde onverwacht snel en miste de auto, zodat de zorgeloze man in leven bleef. Maar de Zephyr was van de weg geraakt, op hellend terrein beland en recht vooruit stonden bomen. Jack rukte het stuur naar rechts.

Amanda gilte en ze probeerde haar kinderen te beschermen terwijl de auto ongecontroleerd schokte. Ze begreep dat zelfs de zware Zephyr niet in balans zou blijven.

Jacks ogen werden in paniek zo groot als schoteltjes; hij kreeg geen adem meer. Toen de auto op de gladde weg slipte en vervolgens aan de andere kant in de berm belandde, dook Amanda achterin. Ze sloot haar kinderen in haar armen, hield hen dicht bij elkaar met haar

lichaam tussen hen en alles wat hard en gevaarlijk was aan de auto. Jack stuurde de andere kant op, maar de auto was uit balans en de remmen werkten niet. De Zephyr miste rakelings een groepje bomen, maar deed toen waar Amanda aldoor bang voor was geweest: hij sloeg om.

Toen de wagen op zijn kop in de modder terecht kwam, vloog het linkerportier open en Jack Cardinal werd naar buiten geslingerd. De auto rolde nog een keer om en schampte, als in slowmotion, langs een boom. Glasscherven regenden op Amanda en de kinderen neer. Het geluid van scheurend metaal, vermengd met hun kreten, was afschuwelijk en werd gevolgd door de verschroeiende stank van wegstromende benzine en opstijgende rook. Bij elke rollende beweging en de daaropvolgende klap drukte Amanda Lou en Oz tegen de zitting van de bank met een kracht die niet alleen van haarzelf afkomstig was. Ze ving elke klap voor haar kinderen op.

Het staal van de Zephyr voerde een angstaanjagend gevecht met de samengepakte modder, maar ten slotte overwon de aarde en werden het dak en de rechterzijkant van de auto ingedeukt. Een scherp stuk metaal trof Amanda tegen haar achterhoofd, zodat het bloed eruit spoot. Terwijl ze in elkaar zakte kwam de auto na een laatste rol ondersteboven tot stilstand, met de voorkant in de richting vanwaar ze waren gekomen.

Oz stak zijn handen uit naar zijn moeder, onbegrip was de enige barrière tussen de jongen en een mogelijk fatale paniekaanval.

Met jeugdige behendigheid rukte Lou zich los uit het vernielde binnenste van de auto, waarvan de koplampen wonderbaarlijk genoeg nog werkten. Koortsachtig begon ze in de verwarring van licht en donker naar haar vader te zoeken. Ze hoorde naderende voetstappen en ze begon een dankgebed te zeggen omdat hij het had overleefd. Al snel bewogen haar lippen niet meer. Bij het schijnsel van de lampen zag ze het lichaam op de grond uitgestrekt liggen, met de nek in zo'n vreemde hoek dat hij onmogelijk nog kon leven. Toen bonsde iemand met zijn hand op de auto en de man die ze bijna hadden aangereden, zei iets. Lou wilde niet naar hem luisteren; doordat hij zo onverantwoordelijk had gehandeld was haar familie uiteengerukt. Lou draaide zich om en keek naar haar moeder.

Ook Amanda Cardinal had haar man zien liggen, scherp afgetekend in het onbarmhartige licht. Eén onmogelijk lang moment wissel-

den moeder en dochter een blik, waarin van één kant alles duidelijk werd. Verraad, woede, haat... Amanda las al die vreselijke dingen van het gezicht van haar dochter af. Die gevoelens bedekten Amanda als een betonnen plaat op een graf; ze waren vele malen sterker dan alle nachtmerries die ze ooit had gehad. Toen Lou de andere kant op keek, bleef een verpletterde moeder achter. Terwijl Amanda haar ogen sloot was het enige wat ze nog kon horen de stem van Lou die schreeuwde dat haar vader bij haar terug moest komen. Dat haar vader haar niet in de steek mocht laten. Daarna wist Amanda Cardinal niets meer.

Het sonore gebeier van de kerkklok bracht een kalme vroomheid met zich mee. De klanken vielen als gestadige regen neer op de bomen die begonnen uit te lopen en op het gras dat uit zijn winterslaap ontwaakte. Rookwolkjes uit de schoorstenen van het groepje huizen ontmoetten elkaar in de heldere lucht. Naar het zuiden waren de torenhoge spitsen en de formidabele minaretten van New York zichtbaar. Deze monumenten voor miljoenen dollars en duizenden vermoeide ruggen leken onbeduidend af te steken tegen de kroon van blauwe lucht.

De enorme stenen kerk leek een houvast, een gebouw dat door niets uit zijn evenwicht kon worden gebracht, ongeacht de omvang van het probleem dat zijn deuren naderde. De opeenstapeling van steenblokken en de toren schenen iets troostends uit te stralen als men er alleen maar in de buurt kwam. Binnen de dikke muren klonk naast het luiden van de klokken nog een geluid.

Een heilig gezang.

De vloeiende akkoorden van *Amazing Grace* stroomden door de paden en beroerden de portretten van mannen met witte boorden die een groot deel van hun leven hadden gewijd aan het luisteren naar zondige biechtelingen en die grimmig reeksen weesgegroeitjes hadden uitgedeeld als balsem voor de geest. Daarna splitste de golf van gezang zich om beelden van Jezus, hetzij stervend, hetzij wederopstaand, om ten slotte te eindigen in een wijwaterbekken vlak achter de hoofdingang. Gedempt zonlicht viel in regenbogen door de schitterende kleuren van de glas-in-loodramen aan weerszijden van de gangen vol Christusfiguren en zondaren. Kinderen riepen altijd ooo en aah bij het zien van die kleurenpracht, voor ze met tegenzin aan de mis deelnamen. Ongetwijfeld geloofden ze dat in kerken altijd mooie regenbogen werden gemaakt.

Door de dubbele, eikenhouten deuren heen steeg de koorzang op tot de torenspits, de kleine organist hamerde met een verrassende energie voor iemand die zo oud en verschrompeld was en *Amazing Grace* schalde nog verder omhoog. De priester stond bij het altaar, zijn lange armen omhooggeheven, smekend om hemelse wijsheid en troost. Hij sprak een gebed uit waarin hoop doorklonk, ook al moest hij zich verzetten tegen de vloedgolf van verdriet die hem overspoelde. Hij had zeker behoefte aan goddelijke steun, want het was nooit gemakkelijk om een tragedie goed te praten door te verklaren dat het Gods wil was.

De kist stond voor het altaar. Het glanzende mahoniehout was bedekt met boeketten tere bruidssluijer, een groot bloemstuk met rozen en een paar opvallende irissen, maar toch hield dat stevige blok mahonie je aandacht vast, alsof er vijf vingers tegen je keel werden gedrukt. Jack en Amanda Cardinal waren in deze kerk getrouwd. Sindsdien waren ze er niet meer geweest en geen van de aanwezigen van vandaag had kunnen denken dat het echtpaar er, nauwelijks veertien jaar later, zou terugkeren voor een uitvaartmis.

Lou en Oz zaten in de voorste bank van de stampvolle kerk. Oz hield zijn beer tegen zijn borst geklemd, hij had zijn ogen neergeslagen en zijn tranen vielen op het gladde hout tussen magere beentjes die niet tot de vloer reikten. Een blauw gezangboek lag ongeopend naast hem; op dit moment was de jongen niet tot zingen in staat.

Lou had haar arm om Oz' schouders geslagen, maar ze hield haar ogen geen moment van de kist af gewend. Het deed er niet toe dat het deksel dicht was. Het schild van prachtige bloemen hielp haar niet het beeld te verjagen van het lichaam dat erin lag. Vandaag was een van de weinige keren in haar leven dat ze ervoor had gekozen een jurk aan te trekken; het gehate uniform dat ze moest dragen om tegemoet te komen aan de eisen van de katholieke school die zij en haar broertje bezochten telde niet mee. Haar vader had haar altijd graag in een jurk gezien, zo had hij haar zelfs een keer getekend voor een kinderboek dat hij van plan was te schrijven maar waar hij nooit aan toe gekomen was. Ze plukte aan haar witte kousjes die onbehaaglijk tot haar knokige knieën reikten. Een paar nieuwe, zwarte schoenen knelde om haar lange, smalle voeten, voeten die ze stevig op de grond had geplant. Lou had niet meegezongen met *Amazing Grace*. Ze had geluisterd naar de priester en hem horen zeggen dat de dood slechts het begin

was, dat dit naar Gods ondoorgrondelijke wegen een moment was om zich te verheugen, niet om te rouwen, en daarna had ze niet meer geluisterd. Lou bad zelfs niet voor de verloren ziel van haar vader. Ze wist dat Jack Cardinal een goede man was, een geweldig schrijver en verhalenverteller. Ze wist dat men hem erg zou missen. Ze had geen koor, geen priester, geen god nodig om haar dat te vertellen.

Het gezang hield op en de priester vervolgde zijn eentonige preek. Lou ving het gesprek op van de twee mannen die achter haar zaten. Haar vader was een schaamteloze luistervink geweest, altijd op zoek naar de authentieke klank van gesprekken, en zijn dochter deelde die nieuwsgierigheid. Nu had ze des te meer reden om het te doen.

‘En, is er nog een briljant idee bij je opgekomen?’ fluisterde de oudste van de twee zijn jongere metgezel toe.

‘Ideeën? We zijn executeurs van een nalatenschap die niets voorstelt,’ was de geïrriteerde reactie van de ander.

De oudste man schudde zijn hoofd en hij begon nog zachter te spreken, zodat Lou zich moest inspannen om hem te kunnen verstaan.

‘Niets? Jack heeft twee kinderen en een vrouw achtergelaten.’

De jongste man keek opzij en siste vervolgens zachtjes: ‘Een vrouw? Zeg maar gerust twee wezen.’

Het was niet duidelijk of Oz het had gehoord, maar hij hief zijn hoofd op en legde een hand op de arm van de vrouw die naast hem zat. Amanda zat in een rolstoel. Aan haar andere kant zat een forse verpleegster, haar armen over haar omvangrijke boezem gekruist. De dood van een onbekende man deed haar kennelijk niet veel.

Om Amanda’s hoofd was een dik verband gewikkeld; haar roodbruine haar was kortgeknipt. Ze hield haar ogen gesloten. Om precies te zijn: ze had ze sinds het ongeluk niet meer geopend. De artsen hadden tegen Lou en Oz gezegd dat de fysieke verwondingen van hun moeder grotendeels hersteld waren. Het enige probleem was dat haar ziel was gevlucht.

Later, toen ze de kerk uit waren, nam de lijkauto Lou’s vader mee. Ze keek niet eens. Met haar verstand had ze al afscheid genomen. Met haar hart zou ze dat nooit kunnen. Ze trok Oz met zich mee tussen de rijen sombere pakken en zwarte jurken door. Lou had schoon genoeg van al die bedroefde gezichten, van vochtige ogen die haar droge ogen zochten om hun medeleven te betuigen, monden die salvo’s afvuurden bij het collectieve, afschuwelijke verlies dat de literaire

wereld had geleden. Nou, hún vader lag niet dood in die kist. Dit was háár verlies, en dat van haar broer. Ze was doodmoe van de mensen die zich verontschuldigen voor een tragedie die ze in de verste verte niet konden begrijpen. ‘Het is zo erg,’ fluisterden ze. ‘Zo triest. Een groot man. Een knappe man. Geveld in zijn beste jaren. Zoveel verhalen die niet verteld zijn.’

‘U hoeft het niet erg te vinden,’ had Lou van het begin af aan teruggezegd. ‘Hebt u niet naar de priester geluisterd? Dit is een moment om ons te verheugen. De dood is goed. Waarom zingt u niet met me mee?’ De mensen hadden haar aangestaard, nerveus geglimlacht en waren vervolgens doorgelopen om ‘zich te verheugen’ met iemand anders die hen beter begreep.

Daarna moesten ze aan het graf staan, waar de priester ongetwijfeld nog meer inspirerende woorden zou zeggen, de kinderen zou zegenen, zijn gewijde zand zou strooien. En vervolgens zou er 2 meter gewoon zand worden gestort om dit verschrikkelijke, eigenaardige spektakel af te sluiten. De dood heeft recht op zijn ritueel omdat de maatschappij zegt dat het zo hoort. Lou was niet van plan om zich ernaartoe te spoeden. Ze had iets belangrijkers te doen.

Dezelfde twee mannen stonden op het met gras begroeide parkeerterrein. Los van de kerkelijke beperkingen bespraken ze op normale toon de toekomst van wat er nog restte van het gezin Cardinal.

‘Lieve god, ik wilde dat Jack ons niet tot executeurs-testamentair had benoemd,’ zei de oudere man, terwijl hij een pakje sigaretten uit zijn borstzak haalde. Hij stak een sigaret op en kneep het vlammetje van de lucifer met duim en wijsvinger uit. ‘Ik had gedacht dat ik allang dood zou zijn tegen de tijd dat Jack ertussenuit kneep.’

De jongere man keek naar zijn gepoetste schoenen en zei: ‘We kunnen hen toch zo niet achterlaten, bij vreemden. De kinderen hebben iemand nodig.’

De ander blies een wolkje rook uit en staarde de lijkauto na. Erboven leek een zwerm merels een onsamenvattend eskader te vormen, een informeel afscheid voor Jack Cardinal. Hij tikte de as af. ‘Kinderen horen bij hun familie. Deze twee hebben toevallig niemand meer.’

‘Neemt u me niet kwalijk.’

Toen ze zich omdraiden zagen ze dat Lou en Oz hen aanstaarden.

‘We hebben nog wél familie,’ zei Lou. ‘Onze overgrootmoeder, Louisa

Mae Cardinal. Ze woont in Virginia. Daar is mijn vader opgegroeid.’ De jongste man keek hoopvol, alsof de last van de wereld, of althans die van twee kinderen, misschien toch nog van zijn schouders zou vallen. De oudste man keek echter achterdochtig.

‘Je overgrootmoeder? Leeft die nog?’ vroeg hij.

‘Mijn ouders hadden er juist over gesproken om naar Virginia te verhuizen en bij haar te gaan wonen, vlak voor het ongeluk.’

‘Denk je dat ze jullie in huis zal willen nemen?’ vroeg de jongste man gretig.

‘Ja, dat wil ze,’ was Lou’s onmiddellijk gegeven antwoord, hoewel ze er eerlijk gezegd geen flauw idee van had of de vrouw het zou doen.

‘Ons allemaal?’ Die vraag kwam van Oz.

Lou wist dat haar broertje aan hun moeder in haar rolstoel dacht. Vastberaden zei ze tegen de beide mannen: ‘Ons allemaal.’